

FONKSİYONEL GIDALAR

Dursun KODAZ

Gıda Mühendisi

Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü

Gıda İşletmeleri ve Kodeks Daire

Başkanlığı

İÇERİK

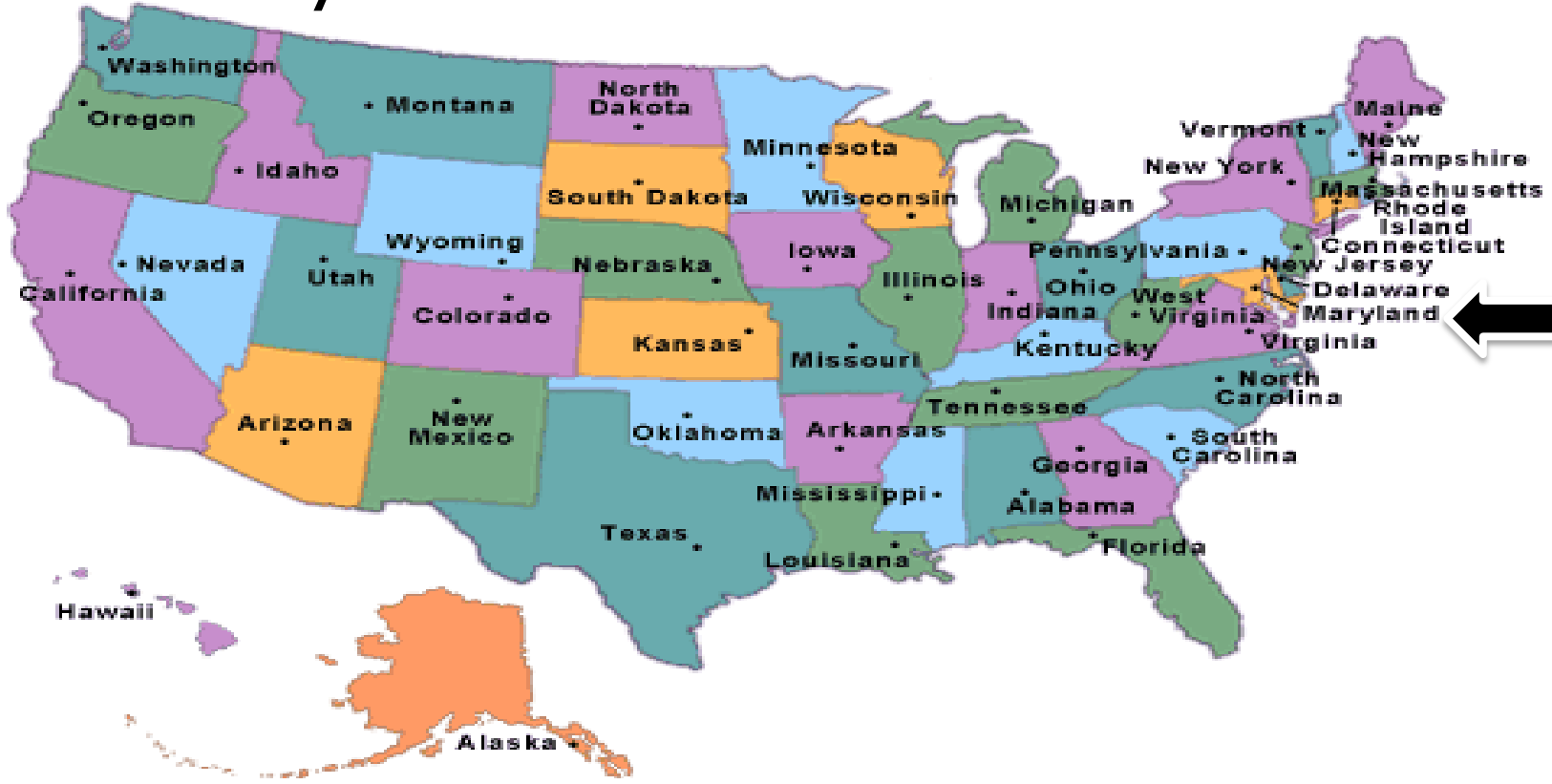
- I. Eğitim kurumu
- II. Ziyaret edilen resmi kurumlar
- III. Fonksiyonel Gıdalar(Teorik)
- IV. ABD' de durum(Pratik)
- V. Ülkemizdeki durum(Pratik)
- VI. Gözlemler ve katkısı

I. Eğitim kurumu

24 Aralık 2012-22 Mart 2013

Maryland Üniversitesi-ABD

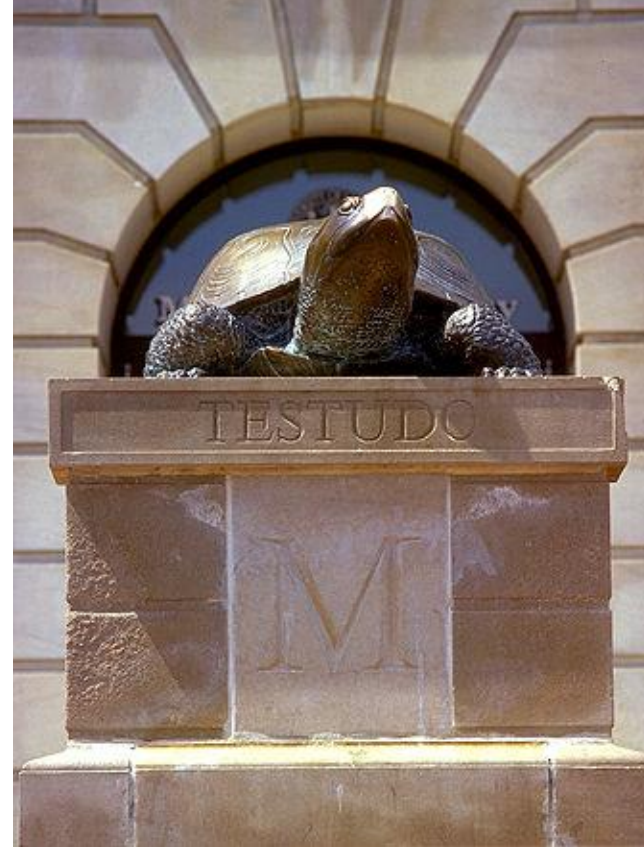
Maryland Üniversitesi

-Maryland'de 23 kolej ve 19 meslek yüksek okulu mevcuttur.

-Baltimore, Catonsville, College Park ve Princess Anne'deki kampüsleriyle; Maryland Üniversitesi eyaletteki en büyük kamu eğitim kurumudur.

-Son yapılan dünyanın en iyi ilk 500 üniversitesi sıralamasında 36. sıradadır.

-Ayrıca Google'ın sahibi olan Sergey BRİN ve MIT Müsteşarı Hakan FİDAN bu üniversiteden mezundur.

Maryland Üniversitesi College Park Kampüsü

Department of Nutrition and Food Science

Special thanks to Dr. Martin LO

II. Ziyaret edilen resmi kurumlar

Maryland & Washington D.C.

**U.S. Food and Drug Administration
Center for Food Safety and Applied
Nutrition (CFSAN)- (GKGM)**

**U.S. Department of Agriculture
The Agricultural Research Service (ARS)-
(TAGEM)**

The Joint Institute for Food Safety and Applied Nutrition (JIFSAN)

-1996'da Maryland Üniversitesi ve FDA arasında imzalanan bir protokolle kuruldu.

-Kamu ve Özel Sektörün ortaklaşa kurduğu bir kurum.

AMAÇ:

-Gıda ticaretine konu tarafları kapsayan araştırma ve eğitim faaliyetlerini yürütmek.

III. Fonksiyonel Gıdalar(Teorik)

Fonksiyonel Gıdalar

-Vücudun temel besin ihtiyaçlarını karşılamamanın ötesinde, insan fizyolojisi ve metabolik fonksiyonları üzerinde ek faydalar sağlayan, böylelikle hastalıklardan korunmada ve daha sağlıklı bir yaşama ulaşmada etkinlik gösteren gıdalar veya gıda bileşenleri olarak tanımlanmaktadır .

-Birçok gıda fonksiyonel gıda olarak değerlendirilebilir.(Özel beslenme amaçlı gıdalar)

Fonksiyonel Gıdalar çeşitli kronik hastalıklardan korunmada faydalıdır:

- Kalp ve damar hastalıkları
- Yüksek tansiyon
- Diyabet
- KOAH(Kronik bronşit)

Fonksiyonel gıda

Aktif gıda bileşeni/sı nıfı

Fonksiyonu

Yoğurt

Probiyotikler Sindirim sistemini düzenleme ,
bağışıklık sistemini destekleme.

Balık

Omega- 3 yağ
asitleri
EPA/DHA

Kalp ve damar sağlığının
korunması, zihinsel gelişim.

İncir

Kalsiyum

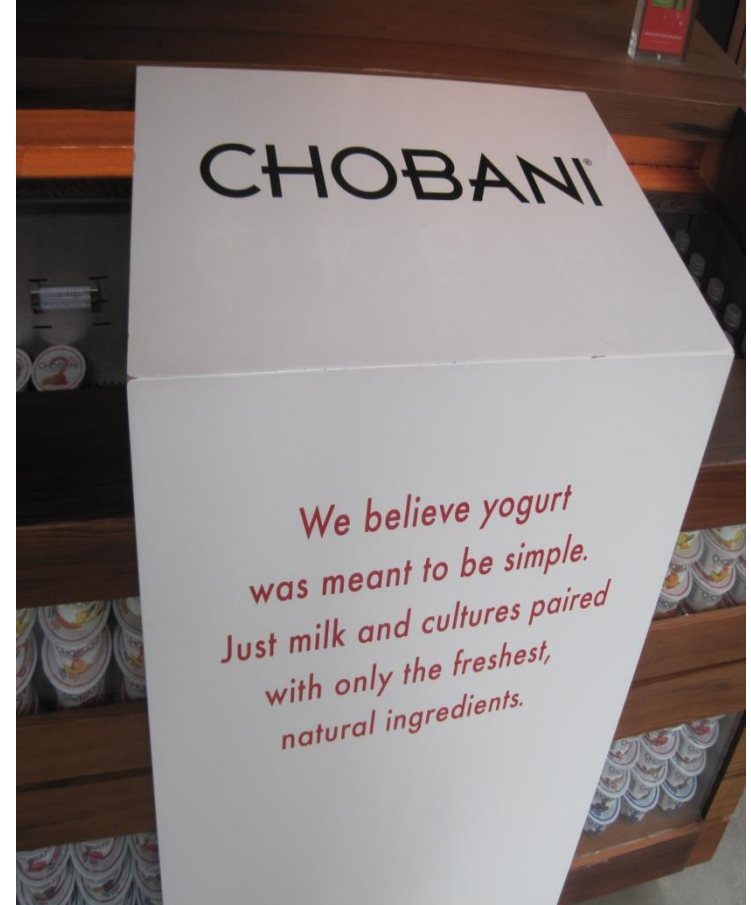
Kemik ve diş sağlığının
korunması.

Soya fasulyesi ve soya
ürünleri

Soya
proteini

Kalp ve damar sağlığının korunması

ABD'nin en çok satan Chobani Yoğurt (Greek style) üreticisi firmanın sahibi Hamdi ULUKAYA'dır. Canlı kültür içermektedir ancak Yunan yoğurdu olarak bilinmektedir.

Örnekler

- Özel yetiştirme koşullarında bileşenlerinden bir tanesi doğal olarak artırılmış olan gıdalar
- Sağlık faydası sağlamak üzere herhangi bir bileşen eklenmiş gıdalar
- Gıdanın yapısında doğal olarak bulunan ve sağlık üzerine olumsuz etki sağlayacak bir veya birden fazla bileşenin gıdadan ayrılmasıyla elde edilen gıdalar

Neden talep görüyor

- Yeterli ve dengeli beslenme
- Mutlu ve sağlıklı bir yaşam
- Sağlık harcamalarını azaltma beklentisi

IV. ABD' de durum(Pratik)

ABD'de durumu

- Yaklaşık 30 milyar dolarlık pazarı var.Ürünler arasında en büyük pay sırasıyla süt ve süt ürünleri, içecekler, fırıncılık ürünleri.
- Bilimsel araştırmalar USDA-ARS bünyesinde yapılmaktadır.(TAGEM)
- Ürün ticareti ve tüketici sağlığının korunması FDA-CFSAN tarafından üç temel yasayla düzenlenmiştir.
(5996 Sayılı kanun,Etiketleme yönetmeliği,Ticaret kanunu)
- FDA'dan izin alınmasına gerek yoktur, üretici üründen ve beyanlarından sorumludur.
- 1993 yılından itibaren uygun görülen gıdaların etiketinde 'hastalık riskini azaltır' ibaresine izin verilmektedir.

FDA'nın alışmaları

Sektör ve tüketici üzerinde saygınlığı olan bir kurum

- Numune destekli denetim
- Beyanlar için bilimsel araştırma
- Ürün toplatma, cezai yaptırımlar
- Firmaların internet sitesinden ifřa edilmesi

V. Ülkemizdeki durum(Pratik)

Ülkemizdeki durumu

- Fonksiyonel Gıdalar için yasal düzenleme bulunmamakta olup sağlık beyanları(15 adet) Türk Gıda Kodeksi Etiketleme Yönetmeliđi kapsamında düzenlenmiştir.Özel Beslenme Amaçlı Gıdalar Tebliđi (7 farklı tebliğ 5 e indi)
- Avrupa Birliđine uyum amacıyla Fasıl 12 kapsamında 258/97(Yeni Gıdalar) ve 1924/2006(Beslenme ve sağlık beyanları 222 adet) sayılı direktiflerle uyumlu mevzuat hazırlanacaktır.
- Avrupa Birliđinde de bilimsel araştırmalar devam etmektedir. Fonksiyonel gıda bilimi ortak eylem projesi gerçekleştirilmiştir. (FUFÖSE)

VI. Gözlemler ve katkısı

Gözlemler ve katkısı

ABD’de yanlış beslenmenin sonucu olarak obezite ve kronik sağlık problemleri büyük bir sorun haline gelmiştir. En büyük fonksiyonel gıda pazarıdır büyümeye devam etmektedir. Gelecekte her 5 gıdadan 1’inin fonksiyonel gıda olarak satılacağı tahmin edilmektedir.

Ülkemizde de yeterli ve dengeli beslenme ile kronik sağlık problemlerinin azaltılması mümkündür. Gelişen pazarın düzenlenmesi adına yapılacak mevzuat çalışmalarında mevcut deneyimden faydalanılacaktır.

TEŞEKKÜRLER

Fear the Turtle

UNIVERSITY OF
MARYLAND